український католицький часопис

МІСІОНАР

рік заснування 1897 № 8-9(70-71) серпень-вересень 1998

ВИ ЗБАГАТИТЕ СВОЮ ДУХОВНУ БІБЛІОТЕКУ, ЯКЩО ПРИДБАЄТЕ ТАКІ КНИГИ ВИДАВНИЦТВА «МІСІОНЕР»:

о.Атаназій Пекар, ЧСВВ. НАРИСИ ІСТОРІЇ ЦЕРКВИ ЗАКАРПАТТЯ. Том 1 (232 стор.), том 2 (492 стор.)

Два томи «Нарисів» доповнюють історичні дослідження про нашу Церкву на Закарпатті (до нього він зараховує усі українські землі за Карпатами, які до 1818р. творили одну церковну цілість, тобто Мукачівську єпархію). У першому томі, який складається з 10 розділів, йде мова про унійні змагання на Срібній Землі, про розвиток Мукачівської, Мараморської, Пряшівської єпархій, про спроби мадяризації, про хресний шлях УГКЦ та багато іншого. У другому томі автор подає внутрішню (розгорнуту) історію закарпатської Церкви. Він висвітлив різні питання з церковно – релігійного і пов'язаного з ним культурно-освітнього життя закарпатських українців, яке розвивалося під проводом їхніх владик і духовенства протягом цілих сторіч.

«Нариси» адресовані усім, хто цікавиться історією Церкви на Срібній Землі.

СЛОВНИК БІБЛІЙНОГО БОГОСЛОВ'Я: переклад з другого французького видання. - 936 стор.

Пропонований словник біблійного богослов'я спрямований на те, щоб наш народ читав і слухав Слово Боже у зрозумілих поняттях та термінах. Також у праці є спроба наблизити не зовсім усталену українську богословську термінологію до сучасної української мови.

На кожну букву алфавіту читач знайде багато термінів. Приміром, на букву «Б» їх подано 19. Словник можна придбати для парафіяльної бібліотеки, він буде корисний кожному священику, богослову, катехиту, вихователю.

Доменік Е. Раваліко. СОТВОРЕННЯ – НЕ КАЗКА (переклад з італійської мови о. Родіона Головацького, ЧСВВ)

Ця гарно оформлена книжка повинна в першу чергу зацікавити науковців. Але й звичайний читач знайде відповіді на такі актуальні питання: чи в наші дні можливо науково ствердити, що сотворення не є казкою? Чи з усією впевненістю, на основі наочних природних явищ, можна ствердити про фальшивість марксистського матеріалізму? Текстовий матеріал доповнюють чорно-білі і кольорові ілюстрації та різноманітні схеми.

ОКРІМ КНИГ ЩОМІСЯЦЯ ПРОПОНУЄМО КАТОЛИЦЬКІ ЧАСОПИСИ «СВІТЛО» І «МІСІОНАР»!

НАШУ ЛІТЕРАТУРУ МОЖНА ПРИДБАТИ У М. ЛЬВОВІ ПРИ ЦЕРКВІ СВ. АНДРІЯ І СВ. ОНУФРІЯ І ПРИ ВАСИЛІЯНСЬКИХ МОНАСТИРЯХ УКРАЇНИ.

СЛОВО РЕДАКТОРА

Серпень – місяць літнього відпочинку. Він є також і для працівників нашої редакції. Тому пропонуємо нашим читачам спарений номер часопису.

Наміри Апостольства молитви закликають нас молитися і діяти, щоб християни в цілому світі, в тому числі і України, проповідували Євангеліє власним життям.

З початком нового навчального року нам необхідно посприяти введенню і навчанню християнської етики в школах та вузах.

В рубриці «Роздуми над Євангелією» ми покликані збирати скарби для небесного царства. В рубриці «З життя Церкви» ви прочитаєте ряд матеріалів про греко-католиків Закарпаття.

У матеріалах, вміщених під рубрикою «З монашого життя», ділимось з вами радістю василіянської обителі: облечин та вічних обітів.

Продовжуючи рубрику «Визначні постаті ЧСВВ», читайте про початки тернистого шляху о. Мар'яна Чернеги, ЧСВВ. В цьому номері читайте також про з'їзд Апостольства молитви і відпусти у Жовкві і Лаврові.

Для християнської сім'ї корисною буде стаття «Зразкова вдова». Дітям та молоді пропонуємо прочитати про Апостольство молитви з Крехова та легенду «Три Божі іскри», яка повчає, що спасіння душі є найвищою вартістю.

Прочитавши в некролозі про брата Константина Гнідця, ЧСВВ, переконаєтесь в правдивості Христових слів: «Журба ваша у радощі обернеться» (Ів 16,20).

Приємного вам відпочинку з «Місіонарем».

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

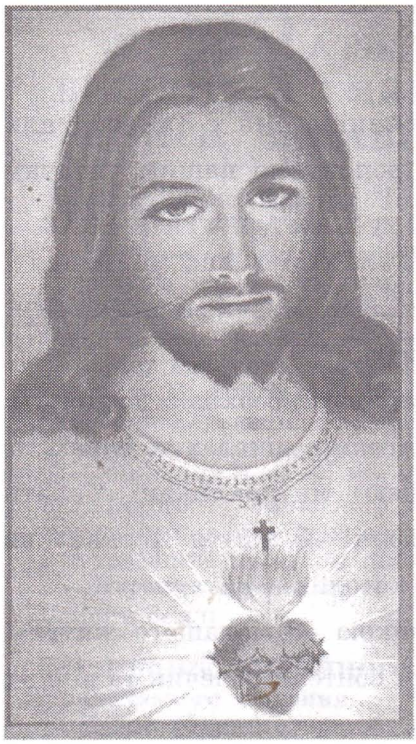

Ось Серце, що так дуже полюбило людей...

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії всі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та у всіх намірах Апостольства Молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяте Серце Ісуса і Марії, спомагайте св. Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

НАМІР АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА СЕРПЕНЬ:

(Поблагословлене Святійшим Отцем)

Загальний: ЩОБ ДУХ СВЯТИЙ ПОКЛИКАВ ЛЮДЕЙ ДО РАДІСНОГО І СПРАВЖНЬОГО СВІДЧЕННЯ ЖИВОГО БОГА.

В діяннях Апостолів написано, що учні Христові раділи, коли їх бичували і катували за віру в Ісуса Христа. Це радісне свідчення було наймогутнішою проповіддю, яка навертала до християнської віри велику кількість людей. Якщо б святому апостолові Луці довелось сьогодні писати історію Христової Церкви, то, мабуть, він би ствердив, що нинішні християни ходять сумні, зажурені і

замало сприяють поширенню Христової віри. Христові слова: «Ідіть, отже, і зробіть учнями всі народи: христячи їх в ім'я Отця і Сина і Святого Духа». Той же Святий Дух хоче через нас звіщати благовість спасіння усім людям. Тож молімося, щоби це здійснилося і намагаймося з радістю нести свій хрест і так бути свідками віри в Творця і Вседержителя. Все це робім з наміром, щоб через нас інші люди увірували в Бога.

Місійний: ЩОБ РАДІО, ТЕЛЕБАЧЕННЯ І ПРЕСА БУЛИ ДІЄВИМИ ЗАСОБАМИ ПРОПОВІДУВАННЯ ЄВАНГЕЛЬСЬКОЇ НАУКИ.

З прикрістю мусимо ствердити, що багато теле- і радіопередач, книжок, журналів і газет пропагує неморальні і нехристиянські засади, які мають негативний вплив на всіх, особливо, на дітей і молодь.

Молімося, щоб Церква, тобто віруючі люди мали більший вплив на згадані засоби масової інформації.

Отож, дописуймо і подаваймо їм матеріали духовно-повчального характеру та покажім прикладом усім, особливо, молоді, що слід оглядати, читати і слухати лише корисне.

Місцевий: ЩОБ МОЛОДЬ УКРАЇНИ, ОСЯЯНА СВІТЛОМ З ГОРИ ТАВОР, ПРАГНУЛА ДОСКОНАЛІШОГО ХРИСТИЯНСЬКОГО ЖИТТЯ.

Три апостоли: Петро, Яків та Іван, побачивши на горі Таворській красу неба, не хотіли вже вертатись до земних марнот. Молімося, щоб якнайбільше хлопців і дівчат в Україні, натхненні прикладом і досвідом тих людей, які ведуть чеснотливе життя, ще замолоду прагнули досконалішого християнського життя: хто в світі, хто в монастирі.

Покровитель на серпень: святий Лаврентій, 10 (28)

Святий Лаврентій - мученик за Христову віру, чиє ім'я овіяне великою славою, прославлене найславнішими отцями Церкви, мав доручення управляти церковними добрами та розділювати милостиню серед вбогих.

У 257 році цісар Валеріян видав наказ негайно повбивати всіх єпископів, християнських священиків і дияконів. Наступного року загинув мученицькою смертю Папа Сікст, а через чотири дні пролив свою кров за Христа і св. диякон Лаврентій. Він переніс тяжку мученицьку смерть. Його пекли на залізній решітці, під яку було покладене розжарене вугілля. Хоч муки в Лаврентія були жахливі, але переносив він їх мужньо. Серце його було сповнене великою любов'ю до Ісуса. Героїчна смерть св. диякона Лаврентія послужила прикладом до навернення багатьох поган.

Помер св. Лаврентій в 258 році. Похований в Римі з великою пошаною. Над його гробом діялись численні чуда. На цьому місці згодом було збудовано церкву, яка є тепер однією з п'яти римських базилік. Під її вівтарем є мощі св. Лаврентія. В Римі є ще шість церков, які посвячені св. Лаврентію.

НАМІР АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ВЕРЕСЕНЬ:

Загальний: ЩОБ УСІ КРАЇНИ СВІТУ ЗАСУДИЛИ ПРОТИПІХОТНІ МІНИ І ЩОБИ ЗАБОРОНИЛИ ЇХ ВИКОРИСТОВУВАТИ.

У багатьох країнах світу ведуться війни. Часто буває, що страждають невинні люди: жінки, діти. Протипіхотні міни хитро вмонтовані в різні речі: дитячі іграшки, побутові речі чи просто біля вхідних дверей.

Отож, молімося, щоби просвічені духом християнської любові та людяності, керівники держав, відповідальні за оборону країни і охорону здоров'я населення не дозволяли виробництво таких протипіхотних мін і їх використовування.

Місійний: ЩОБ ДУХ НОВОЇ ЄВАНГЕЛІЗАЦІЇ СПОНУКАВ ЦЕРКВУ В АЗІЇ ГОЛОСИТИ ХРИСТА І СПРИЯТИ ПОШИРЕННЮ ЄВАНГЕЛІЇ ТА МІЖРЕЛІГІЙНОГО ДІАЛОГУ.

Азія – це континент, на якому проживає малий відсоток християн, зокрема, католиків. Благовість спасіння повинна бути подана у спосіб, сприятливий для культури і звичаїв народів Азії. Мати Тереза з Калькути, яка нещодавно померла, разом із своїми сестрами-монахинями зуміла це зробити на подиву гідний спосіб.

Молімся, щоб місіонери XXI століття зуміли так успішно діяти в Азії і бути відкритими до міжконфесійного діалогу.

Місцевий: ЩОБ З ПОЧАТКОМ НАВЧАЛЬНОГО РОКУ КЕРІВНИКИ УСІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ СПРИЯЛИ ВВЕДЕННЮ І ВИВЧЕННЮ ХРИСТИЯНСЬКОЇ ЕТИКИ.

У зв'язку з економічним станом, який охопив і область просвіти, в багатьох школах і вузах Західної України, а також Східної України, не читаються уроки християнської етики. Ми переконані, що на засадах християнської етики, моралі слід виховувати молоде покоління України. Тому-то всі, а, особливо, батьківські комітети повинні цього вимагати, а також у разі необхідності матеріально сприяти навчальним закладам у введенні такого предмету.

Покровителі на вересень – святі Йоаким і Анна, 22 (9)

Святі Йоаким і Анна–батьки Пресвятої Діви Марії. Св. Йоаким походив з роду царя Давида. Його дружина була дочкою священика Мамона з покоління Юди, тіткою св. Єлисавети, матері св. Івана

Христителя. Отже, св. Йоаким і Анна були нащадками патріархів, первосвящеників, царів. Ця родина відзначалась великою побожністю, яка проявлялась в милосерді до вбогих, а головне, у сердечній любові до Бога. Але смуток довго затьмарював життя родини, адже в них не було дітей. Лише на схилі іхніх літ Господь, вислухавши їхні молитви, подарував їм донечку. Це була Пречиста Діва Марія. Після цього св. Йоаким пішов до єрусалимської святині і приніс багаті дари. Якою щасливою була родина святих Йоакима і Анни, що могли жити з такою дитиною, якій в майбутньому судилось бути Матір'ю Божого Сина.

Святі Йоаким і Анна завжди будуть і для вас прегарним прикладом святого подружнього життя й дбайливого виховання дітей.

НАМІР АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЖОВТЕНЬ:

Загальний: ЩОБ ХРИСТИЯНИ ШЛЯХОМ ПІЗНАННЯ ДІЯНЬ СВЯТОГО ДУХА ВСЮДИ ШУКАЛИ І ЗНАХОДИЛИ ПЛОДИ СЛОВА БОЖОГО.

Місійний: ЩОБ МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ МІСІЙ ВІДЗНАЧИТИ ЯК ВИСЛІВ ДУХОВНОЇ ТА МАТЕРІАЛЬНОЇ СОЛІДАРНОСТІ З ПІСЛАННИЦТВОМ ЦЕРКВИ У ВСЬОМУ СВІТІ.

Місцевий: ЩОБ ХРИСТИЯНИ УКРАЇНИ МОЛИЛИСЯ НА ВЕРВИЦІ ЗА НАВЕРНЕННЯ НАРОДІВ-СПАДКОЄМЦІВ СВЯТОВОЛОДИМИРІВСЬКОГО ХРЕЩЕННЯ.

Покровитель на жовтень – св. Харитон-ісповідник 11 (28 вересня)

Слава Ісусу Христу!

Хочу скласти щиру подяку Пресвятому Ісусовому Серцю, Пресвятій Діві Марії, св. апостолові Юді-Тадею за те, що допомогли моїй дочці закінчити відмінно школу і вступити до університету «Львівська Політехніка».

Закликаю всіх, хто знаходиться у складному становищі, звернутися за допомогою до цих святих, і вони завжди допоможуть.

ВОВК М.,
м. Львів

«СЛОВО ЖИТТЯ»

«Продайте ваше майно і дайте милостиню. Зробіть собі гамани, що не старіються, невичерпний скарб на небі, де злодій приступу не має, ні міль не точить» (Лк 12, 33).

Якщо ти людина молода і шукаєш життя досконалого, цілісного, глибокого – послухай Ісуса. Ти маєш нагоду проявити твою віру, твою великодушність, твій героїзм. Якщо ти людина зрілого віку, повна досвіду і впевненості в житті, або якщо ти є людиною похилого віку і бажала би прожити свої роки у мирі і без журби, то і тебе стосуються Ісусові слова, якими Він під кінець довгої промови закликає: «Не журися про те, що будеш їсти і в що зодягнешся». Закликає тебе бути подібним до птаства небесного, яке не сіє і до польових лілей, які не прядуть. Тому-то прожени із свого серця будь-яке прагнення земних речей, бо Отець Небесний любить тебе значно більше від птахів і квітів. Тому Він і говорить:

«Продайте ваше майно і дайте милостиню. Зробіть собі гамани, що не старіються, невичерпний скарб на небі, де злодій приступу не має, ні міль не точить» (Лк 12, 33).

Ціле Євангеліє, як і кожне Його слово, вимагає від чоловіків і жінок цілковитої віддачі себе самих і всього того, що вони мають. Цього Ісус вимагає, говорячи про «найбільшу заповідь» (любові). Цього ж вимагається, щоправда, вже і в Старому Завіті, де земні багатства вважалися за Боже благословення. І тоді вже вважали за обов'язок поділитися своїм багатством із потребуючими, як задля милосердя і соціальної справедливості, так і для того, щоб отримати милість Всемогутнього.

І лише пізніше, в юдаїзмі, думка про потойбічний світ і про винагороду в ньому стає яснішою. Згідно з переданням раввинів (єврейських священоучителів) один король, якому докоряли, що розтрачує маєток, відповідає: «Мої предки нагромаджували скарби для землі, я ж нагромадив скарби для неба».

Оригінальність слів Ісуса полягає в тому, що він хоче від людини цілковитого дару, щоб віддати Йому все. Хоче, щоб кожна людина була безтурботною дитиною, яка не турбується про справи світу, а покладається лише на Нього. Він знає, що багатство – це величезна спокуса для тебе, бо воно полонить твоє серце, а Він тим часом хоче, щоб воно належало Йому. Тому-то Він і радить:

«Продайте ваше майно і дайте милостиню. Зробіть собі гамани, що не старіються, невичерпний скарб на небі, де злодій приступу не має, ні міль не точить» (Лк 12, 33).

І якщо не можеш звільнитись від матеріальних дібр через те, що пов'язаний з іншими особами, чи через те, що твоє становище зобов'язує тебе до гідного і відповідного оточення, то ти повинен духовно відірватись від дібр, тобто бути звичайним управителем Божих дібр, розподіляючи багатства для потребуючих. Тоді з любов'ю ти збираєш скарб, якого хробак не точить, і злодій не вкраде.

Але чи ти певен, що тобі потрібно мати аж все? Послухай голос Божий, який є в тобі; порадься, якщо не можеш вирішити. Побачиш, скільки лишніх речей знайдеш серед того, що маєш. Не тримай їх. Дай тим, хто не має. Застосуй на практиці слова Ісуса: «Продай... і роздай». Тоді наповниш гамани, що не старіються, тобто здобудеш скарб на небі.

Очевидно, що живучи у світі, необхідно дбати і про гроші, і про маєток. Бог бажає, щоб ми про це старалися, але щоб не було це єдиною метою життя нашого. Старайся настільки, скільки потрібно, щоб нормально жити. Тому-то і каже Господь:

«Продайте ваше майно й дайте милостиню. Зробіть собі гамани, що не старіються, невичерпний скарб на небі, де злодій приступу не має, ні міль не точить» (Лк. 12, 33).

Папа Павло VI був насправді убогим. Про це свідчить факт що він бажав бути похованим у скромній труні, в звичайній могилі. Невдовзі перед смертю він сказав своєму братові: «Віддавна готував я валізи для цієї важливої подорожі». Ось що ти маєш робити: готувати валізи. У часи Ісуса люди носили торби-гамани. Готуй їх день за днем. Наповнюй їх якомога більше тим, що може бути корисним для інших. Насправді маєш лише те, що даєш. Подумай, скільки є у світі людей голодних, страждаючих, потребуючих. Вклади до тої скарбниці кожен вчинок любові на користь братів і сестер. Роби це для Нього. Скажи Йому у своєму серці: «Для Тебе». І наповнюй гамани добре. Вони призначені для неба, вони залишаться на вічність. Все це зроби задля Бога. І скажи Йому у серці своєму: «Це зроблю я для Тебе». Отож, все, що так зроблене – залишиться для вічності.

К'яра ЛЮБІХ

Редакція «Місіонаря» вітає Його Блаженство кардинала Мирослава Івана Любачівського із 60-літтям священства. Цей ювілей припадає на 21 вересня цього року. Сотвори йому Господи многая літа!

У СЛУЖІННІ БОГУ – ВИСОКЕ ПОКЛИКАННЯ

Живописний мальовничий край – Закарпаття. Серед пейзажів гір, лісів, стрімких річок красуються величні храми, куполи яких виблискують під промінням яскравого сонця. Сюди тягнеться нескінченний людський потік, щоб звеличати Господа і Пресвяту Богородицю, випросити для себе, своїх родин щедрих Божих ласк. Всі греко-католики на Закарпатті належать до Мукачівської єпархії.

На світлині: Преосвященний Кир Іван Семедій

В Ужгороді знаходиться резиденція єпископа-ординарія Мукачівської єпархії Кир Івана Семедія.

Преосвященний Кир Іван народився 26.VI.1921 року у селі Мала Копаня на Закарпатті в родині Івана і Марти Семедіїв. Після закінчення середньої школи у м. Хусті навчався в Ужгородській духовній академії на факультеті філософії і теології. У 1947 році був висвячений на священика мукачівським єпископом Теодором Ромжею. Згодом працював регентом хору Ужгородської катедри, а також помічником канцлера. Під час підпілля діяв, як священик на Закарпатті.

24 серпня 1978 року о. Іван Семедій був висвячений на єпископа Преосвященним Олександром Хірою - єпископом Мукачівським.

На наше проханя дати інтерв'ю для часопису «Місіонар» єпископ-ординарій Мукачівської єпархії Кир Іван Семедій ласкаво погодився.

– Ваше Преосвященство, розкажіть, будь ласка, про греко-католицькі храми, які належать до Вашої єпархії.

– В нашій єпархії зареєстровано 265 греко-католицьких парафій. Частина з них молиться у храмах почергово з православними. Слід сказати, що всі вірні живуть мирно, між конфесіями конфліктних ситуацій зараз не існує. В окремих греко-католицьких храмах є гарні приклади, коли багато православних приходять на Службу Божу, спільно моляться, спільно беруть участь у важливих подіях з життя Церкви.

Поряд з тим слід зауважити, що на території Закарпаття більшість храмів – православні, які належать до Московського патріархату.

До війни Мукачівська єпархія мала близько 400 храмів. В роки сталінсько-більшовицького режиму багато храмів було ліквідовано та зруйновано. Після легалізації без нашого відома було передано біля 200 храмів у власність православних. Окремі громади, які були православними, заявили про перехід у греко-католицькі. На жаль, більшість наших храмів знаходиться і до сьогодні у руках православних. Відрадно відмітити, що у нас вже побудовано близько 40 нових храмів, частина ще будується.

– Преосвященний владико, скажіть, будь-ласка, на якій мові відправляються у ваших храмах Служби Божі?

– Відправи у греко-католицьких храмах служаться на церковнослов'янській і українській мовах.

У Тячівському, Рахівському районах і в деяких церквах Іршавського району священики відправляють Службу Божу на українській мові, а вірні співають на церковнослов'янській, тому що вони так звикли. В більшості наших храмів Євангеліє і Апостола читають на українській мові. Це все залежить від бажання наших вірних.

В Ужгороді є наша греко-католицька катедра. Там служиться у неділі і свята чотири Служби Божі (на старослов'янській, українській та угорській мовах). У нас на Закарпатті проживають люди різних національностей: українці, угорці, румуни, словаки. На парафіях, за бажанням вірних, Святі Літургії відправляються

На світлині: Торжественне святе Причастя дітей в Духовній академії ім. Теодора Ромжі, в центрі в першому ряді – ректор академії Преосвященний владика Кир Іван Семедій

їх рідною мовою.

Радує, що зараз більше людей, особливо молоді, тягнуться до духовності, більше ходять на Богослужения у храми. В 1991 році, ще за часів колишнього Союзу, напередодні Великодня у страсному тижні в Ужгороді, наших селах побував Апостольський Нунцій Франческо Коласуоно. Він сказав: *«Я, як представник нунціятури побував на всіх п'яти континентах, але таких глибокодуховних вірних, як у вас, ніде не бачив»*. Так воно є насправді.

– Чи проводиться у вас катехизація молоді?

– Так. питанню катехизації молоді приділяється значна увага. З катехитами працює о. Андрій Васько. Періодично приїжджає з катехитичного осередку зі Львова с. Луїза Цюпа (СНДМ). Нещодавно вона їздила у Пряшів, побувала і у нас. Вони обмінюються досвідом роботи, контактують. Непогано організована в нас робота з молоддю. Головою молодіжної катехитичної комісії є о. Іван Ісаєвич. Нещодавно він повернувся зі Львова, де почерпнув для себе багато цікавого щодо роботи з молоддю.

– Розкажіть, будь ласка, як у вас вирішується питання підготовки священичих кадрів.

– У нас, на Закарпатті, відчутною є проблема належних кадрів. На наших теренах є багато священиків старшого віку і священиків-емеритів. Підготовка майбутніх священиків ведеться в нашій Духовній академії ім. Теодора Ромжі. Це нове, прекрасне

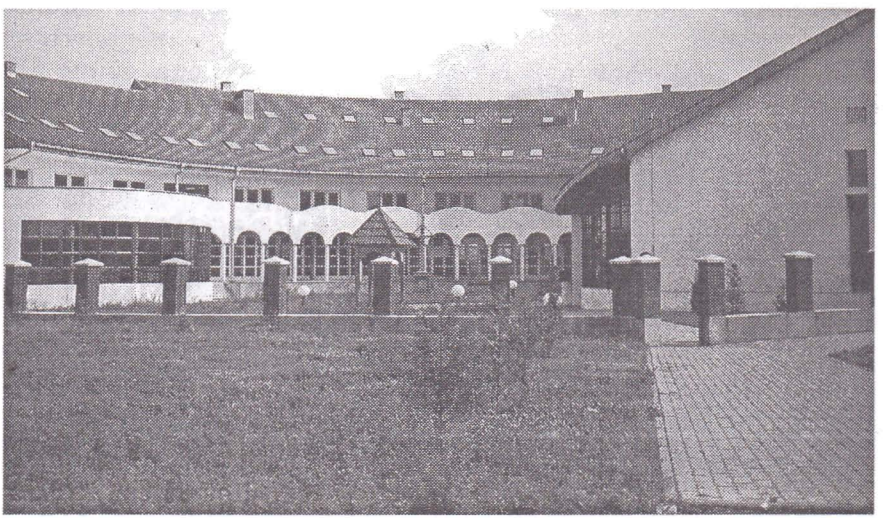

На світлині: загальний вигляд Духовної академії в Ужгороді

приміщення побудоване за сучасним проектом. Академія в Ужгороді існує лише декілька років. Два роки була вона в Мукачеві, тепер в Ужгороді. В академії створені хороші умови для навчання семінаристів. Тут же гарно оформлено капличку, де служать святі Літургії, відбуваються урочисті події з життя Церкви. Неподалік від академії збудовано нову капличку св. Юди Тадея для вірних. Зараз в цьому духовному навчальному закладі навчається 48 студентів. В цьому році відбувся перший випуск її вихованців. Прийнято 8 семінаристів з 50 абітурієнтів на перший курс, які успішно витримали вступні іспити і конкурс.

– Весь християнський світ готується гідно зустріти славний ювілей 2000-ліття Різдва Христового. Що планується зробити у Вашій єпархії з нагоди цього ювілею?

– Готуючись до цього ювілею, ми проведемо ряд заходів в нашій єпархії та на парохіях. В Ужгороді відбудеться в наступному році наукова конференція, приурочена 2000-літтю християнства та великий святковий концерт.

Великим подарунком від Господа було б проголошення *блаженним нашого земляка – єпископа Теодора Ромжі.* В минулому році виповнилося 50 років від дня його мученицької смерті. Тепер проходить беатифікаційний процес. Сподіваємось, що до кінця другого тисячоліття єпископа-мученика Теодора Ромжу буде проголошено блаженним, а згодом і святим. Це буде для нас великою радістю.

– Преосвященніший владико Кир Іване, щиро дякую за розмову. Прийміть найщиріші вітання від редакції «Місіонаря» з нагоди 20-ліття єпископської хіротонії з побажаннями Господнього благословення на многії і благії літа.

Розмову вела
Ольга КРАК

Слава Ісусу Христу!

Складаю щиру подяку Господу нашому Ісусу Христу, який зволив мені успішно скласти вступні іспити та вступити у Львівську Богословську Академію, за посередництвом бл. п. єпископа Миколая Чарнецького, ЧНІ.

Олеся БОРИШЕВСЬКА,
м. Львів

СЕРЦЮ ХРИСТОВОМУ ЧЕСТЬ СКЛАДАЄ ВЕСЬ НАШ КРАЙ

«Любов'ю відвічною полюбив я тебе».
(Єрем. 31,3)

Старовинне місто Жовква здавна славилось великими відпустовими святкуваннями Пресвятого Серця Христового. На це свято збираються члени Апостольства молитви з різних теренів України.

Багато молоді, паломників нашого краю прибули цього року на празник Серця Христового. Напередодні свята відбулись трьохденні реколекції, на яких проповідував о.Йосафат Воротняк, ЧСВВ. В районному Народному домі «Просвіта», в навечір'я свята проведено Всеукраїнський з'їзд Апостольства молитви. Згодом молодь виступила з концертом духовних пісень. Опісля в монастирському храмі Серця Христового відбулися нічні молитовні чування.

В день празника кілька тисяч людей зібрались на центральній площі міста біля статуї Матері Божої. Там, на підвищенні, встановлено імпровізований престіл, прикрашений гірляндами квітів. На чільному місці – ікони Ісуса Христа і Пресвятої Богородиці.Відправилась Архиєрейська Свята Літургія, яку очолював Преосвященний Митрополит Перемишльсько-Варшавський Кир Іван Мартиняк у співслужінні з о.Томою Кушкою, ЧСВВ – ігуменом Жовківського монастиря, о.Йосафатом Воротняком, ЧСВВ, о.Петром Герилюком Купчинським з Дрогобича, о.Дам'яном Кастраном, ЧСВВ – ігуменом

На світлині: Кир Іван Мартиняк благословляє численних паломників у Жовкві

Крехівського монастиря та ін.

Глибокодуховну проповідь про Серце Христове, що палає любов'ю до людей, виголосив Преосвященний Кир Іван Мартиняк, закликаючи всіх до всецілого почитання Найсвятішого Серця Христового.

Мелодійно линули пісні про нашого Спасителя Ісуса Христа у виконанні жовківського церковного хору під керівництвом регента Тараса Зінчука.

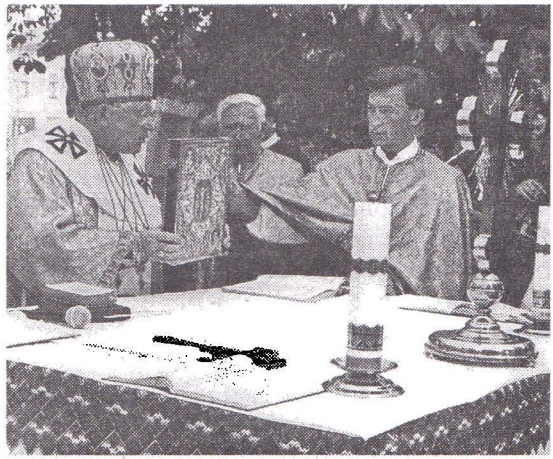

На світлині: Кир Іван Мартиняк очолює Святу Літургію на празник Пресвятого Серця Христового у Жовкві.

Сотні прочан поєднались в цей день з Ісусом у Пресвятій Євхаристії. Розходилися вони з місця відправи з великою духовною радістю, миром, незабутніми враженнями.

СТАРОДАВНІЙ ЛАВРІВСЬКИЙ МОНАСТИР ОЖИВАЄ

Ще у 17 столітті василіянська обитель у селі Лаврів (Старосамбірський район, Львівська область) була одним з дієвих центрів українського монашества. Його роль у наступні століття ще зростала, бо тут розвивалась духовна культура нашого народу. У монастирі існувала і одна з найбільших західноукраїнських бібліотек. Проте воєнні лихоліття та комуністична влада понівечили величезні надбання Лаврівського монастиря.

Нині чернеча обитель поступово оживає. Її покровителем є св. Онуфрій, відомий пустельник 4 ст. Щороку у червні, в день цього Святого, до монастиря на відпуст сходяться місцеві вірні та миряни з околиць, гості краю, аби взяти участь у монастирському святі. Цього року Архиєрейську св. Літургію у ще не до кінця відновленому храмі св. Онуфрія відправляв єпископ-помічник Івано-Франківський Кир Іриней Білик, ЧСВВ, співслужили настоятель Лаврівського монастиря о. Степан Романик, ЧСВВ, настоятель Добромильського монастиря о. Никодим Гуралюк, ЧСВВ, о. Андрій Шагала, ЧСВВ з Крехова та інші отці. Надзвичайну урочистість та духовне піднесення створила народна хорова капела «Антей» зі Львова (керівник Зиновій Демцюк). Після Літургії відбулось водосвяття.

Ще чимало праці необхідно для повноцінного вигляду монастиря і церкви.

Маємо надію, що до цього спричиняться отці Василіяни та усі вірні не тільки молитвою, але й своєю жертвенною працею.

Михайло ШВЕД

ДВІ ВАЖЛИВІ ПОДІЇ В ОДИН ДЕНЬ

На свято Петра і Павла відбулися дві важливі події у житті Василіянського Чину в Україні.

Перша – ВІЧНІ ОБІТИ У ХРАМІ СВ. ОНУФРІЯ (ЛЬВІВ). Сім братів ЧСВВ – Анастазій Смерека, Власій Фуц, Давид Кулинич, Миколай Ковалишин, Севастіян Батіг, Терентій Довганюк, Яків Яремчук склали професію довічних обітів на руки генерального протоконсультора о. Порфирія Підручного, ЧСВВ, який на кілька тижнів завітав до України. Змістовну проповідь про роль монашества у сучасному суспільстві виголосив Протоігумен о. Теодозій Янків, ЧСВВ. Сучасний світ потребує людей, які би прикладом свого життя і ділами проповідували Христову Євангелію. Саме до цього апостольського служіння покликані, за словами проповідника, брати, що прирекли до смерті виконувати три євангельські ради: убозтво, чистоту і послух. Радіє ними уся василіянська спільнота, батьки, що виховали дітей у доброму дусі, усі вірні, які молилися за добрі покликання до Чину св. Василія Великого. Миряни, як зазначив о. Теодозій, очікують на те, що брати-професи будуть відповідати на їхні духовні потреби, які щораз більше зростають у цьому мінливому світі.

Після св. Літургії звучало «Многая літа» на честь професів. Їм рідні та парафіяни дарували букети квітів з побажанням, щоби у їхніх серцях розквітала любов до Бога, Церкви та рідного народу!

На світлині: зліва направо (в першому ряді) – *брати-професи ЧСВВ Севастіян, Анастазій, о. Теодозій, Миколай;* в другому ряді – *Яків, Давид, Власій, Терентій на подвір'ї Святоонуфрієвського монастиря*

Друга подія – ОБЛЕЧИНИ У КРЕХОВІ. До прекрасно відновленої церкви Преображення Господнього рідко коли сходиться стільки людей, передусім молоді, як було їх на празник св. Петра і Павла. Під час торжественної Служби Божої, яку відправляло 6 священиків, 38 юнаків прийняло постриг і монашу рясу з рук о. Василя Мендруня, ЧСВВ, магістра Крехівського новіціяту. Таким чином вони започаткували новіціят, тобто школу чеснотливого життя у Василіянському Чині. Ці юнаки віком від 17 до 34 років походять з трьох західних областей України. 22 з них навчалися у василіянських ліцеях. 9 новиків є з багатодітних сімей, а 7 – сини-одинаки у своїх батьків. Більша половина юнаків походять з міст.

Два новооблечені новики Августин і Антоній раніше були членами молодіжного товариства "Містична троянда" (Львів). Окремі члени цього товариства пішки прибули зі Львова, щоби розділити радість з новооблеченими.

Після цієї урочистої події число новиків у Крехівському новіціяті перевищило 50. Сподіваємось, що вони зростатимуть у чеснотах та витривають на обраній стежині богопосвяченого життя.

Ігор СКЛЕНАР

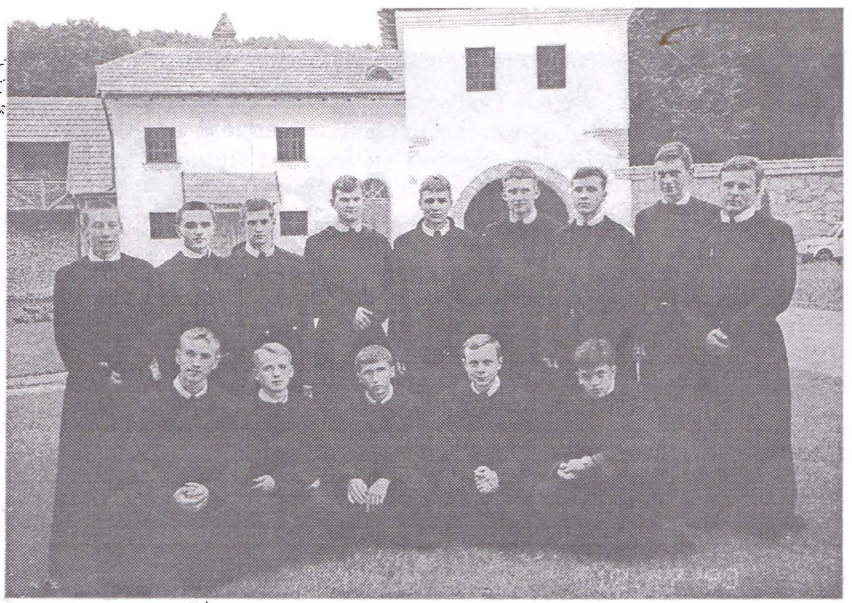

На світлині: новооблечені новики, які навчалися в ліцеї у смт. Брюховичах

СЕСТРИ СЛУЖЕБНИЦІ ВИХОВУЮТЬ МОЛОДЬ

У м. Мукачеві по вул. Невського, 1 є гарний дім Сестер Служебниць Непорочної Діви Марії. Монахині на чолі зі своєю настоятелькою с. Теклею Гнатюк проводять велику виховну роботу серед молоді Закарпаття. Вони готують дітей до Торжественного Святого Причастя, катехизують молодь, вчать правд святої віри, розповсюджують духовну літературу. Сестри Тереня Джигринюк і Уляна Медвідь проводили катехизацію старшокласників в середній школі № 16 м. Мукачева, школі-гімназії, в с. Клячаново, а влітку виїжджають на катехизацію в Рахів.

З нетерпінням чекають сестер в інтернаті, де перебувають діти-інваліди. Кожної неділі чи свята ведуть їх на Службу Божу, відмовляють спільно вервицю, розповідають про життя Ісуса Христа. З ініціативи сестер в монастирі періодично проводяться заняття з інтелігенцією міста та навколишніх сіл, на яких поглиблено вивчають катехизм. Заняття проходять щотижня. Під час цих наук о. Олексій Маргітич відправляє в каплиці Молебень до Ісуса Христа або до Пресвятої Богородиці, спільно співають вони мелодійні церковні пісні.

Цікаво проходять заняття з поглибленого вивчення катехизму з дітьми старшого віку. Сестри підтримують тісний зв'язок з Мальтійською службою допомоги і місцевим «Карітасом», допомагають дітям з багатодітних родин,

На світлині: реколекції у домі сестер Служебниць у Мукачеві.

хворим дітям. Періодично для дітей відправляється Служба Божа, яку служить о. Альберт Баньої з Мальтійської служби допомоги. Сестра Тереня проводила заняття з студентами першого - третього курсів педагогічного училища по вивченню основ «Християнської етики». В їх домі вже три рази проведено реколекції для дівчат, а раз і для священиків.

Радіють монахині, що все більше молоді з Закарпаття тягнуться до духовності, що їх жертвенна праця дає добрі сходи на ниві релігійного і морального виховання молоді. Тут плекаються і майбутні кандидати до монаших Чинів і Згромаджень. За Божим Провидінням монаша спільнота сестер Служебниць з Мукачева поповнилась п'ятьма кандидатками. Молімся, щоб і надалі Сестри Служебниці на Закарпатті несли світло Христового вчення до сердець усіх людей, далі так ревно працювали для добра Церкви і свого народу. Молімося також за те, щоб до чудового монастиря на Чернечій горі у Мукачеві невдовзі знову повернулися отці Василіяни і підсилили велику працю духовного відродження у цьому місті та його околицях.

ЩИРА ПОДЯКА

«Розсипав, дав убогим, праведність його перебуває вічно.... Спогадуючи цю прислугу, вони будуть хвалити Бога... за щедрість вашого дару для них і для всіх».

(II Кр 9, 9,13).

Слава Ісусу Христу!

Найперше хочемо висловити подяку Господу Богу за його велику любов. Наш син Ярослав Мончак мав мати важку операцію. Та через скрутне матеріальне становище ми самі не мали змоги про все подбати. На нашу велику радість, Бог дав нам таких людей, які зі співчуттям і любов'ю усвідомили наше становище і допомогли у всьому. Тепер наш син вже вдома і добре себе почуває.

Хочемо щиро подякувати отцям Василіянам у Львові за їх матеріальну допомогу, за старання про донорів, за духовну підтримку. Також дуже дякуємо студентам Львівської Богословської Академії, донорам Роману Поважняку, Андрію Корнійчуку, Андрію Курляку, Андрію Козіброді, Андрію Тиховлісу, Юрію Глинці і Ірині Зубрей. За матеріальну поміч і підтримку дякуємо п. Анні Шух, Марії Гриньох.

Висловлюємо подяку завідувачу урологічного відділення п. Зореславу Ступницькому та всьому медичному персоналу Львівської міської дитячої клінічної лікарні, що по вул. П. Орлика 4, за те, що робили все можливе, аби наша дитина була здоровою.

Шановні добродії! Ми просимо Господа Бога, щоб стократно винагородив Вашу доброту. Бажаємо Вам обильних Божих ласк і Божого благословення у Вашому житті, а Мати Божа нехай опікується вами завжди.

З пошаною і вдячністю батьки Ярослава – ЄВГЕН і ГАЛИНА МОНЧАК.

ПРАЦЯ СЕСТЕР ВАСИЛІЯНОК В МУКАЧЕВІ

Ошатне красиве місто Мукачів на Закарпатті. Там, серед місцевого населення греко-католицької громади, ревно працюють сестри Василіянки.

Значну увагу приділяють вони катехизації дітей, молоді, їх християнському вихованню. Сестри Василіянки Августина Зейкан та Марія Цапулич катехизують молодь в греко-католицькій церкві Успіння Пресвятої Богородиці в м. Мукачеві.

На світлині: сестри Василіянки з Мукачева.

Однією з найстарших сестер Чину є настоятелька монастиря сестер Василіянок Йоанна Перелужник. Все своє життя вона присвятила служінню Богу. Впродовж багатьох років працювала вона в домі перестарілих в Мукачеві, надаючи допомогу, духовну опіку хворим, немічним людям похилого віку. З Божою допомогою пережила роки підпілля. Тепер щаслива, що відроджується духовність, що живе у спільноті сестер, яка поповнюється новими покликаннями до монашого стану. Під її проводом діє гурток Третього Чину СВВ в Мукачеві.

Чимало хорошого ми почули про сестру Тересу Тягур, студентку Люблінського католицького університету. Вона працює в хоровій школі хлопчиків в Мукачеві. Сестра Тереня прищеплює своїм вихованцям любов до прекрасного, до мистецтва, веде їх стежками Божих заповідей. Слід сказати, що хор хлопчиків - це професійний колектив, до складу якого входять обдаровані, талановиті діти. В їх репертуарі твори композиторів Веделя, Березовського, Бортнянського. Цей колектив з успіхом виступав з концертами не лише в Україні, але й за кордоном (зокрема, двічі він виконував духовні пісні у Бельгії). Тепер готуються юні хористи до поїздки у Прагу, а згодом здійснять захоплюючу подорож в м.Барселону (Іспанія).

Під час літніх канікул с.Тереня багато працює з молоддю, готує дітей до Торжественного Святого Причастя в с.Старе Давидково, Підгоряни, а також проводить науки для молоді в християнсько-молодіжному центрі «Промінь».

Сестри Василіянки успішно діють також і в Ужгороді, де вони були ще за підпілля нашої Церкви.

Отак в молитвах, праці, жертвенному служінні Богові проходять будні сестер Василіянок на Закарпатті.

100 РОКІВ СЛУЖІННЯ БОГОВІ Й УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ

(ЗГРОМАДЖЕННЯ СЕСТЕР СВ. ЙОСИФА ОБРУЧНИКА ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ, С. ЦЕБЛІВ. 1898-1998)

Сто років тому, в селі Цеблів, що на Сокальщині Львівської обл., Святий Дух покликав до життя вищезгадане жіноче Згромадження. Його засновником був о. Кирило Селецький (1835-1918). Співзасновницями були сестри Анна Матвійчина і Йосифа Кіселик. На початках було лише 2 сестри, нині їх вже біля 150. В Україні є майже 100 сестер св. Йосифа. Решта монахинь жертвенно служить Господеві та рідному народу в Польщі, Бразилії та Канаді. Найголовнішу заповідь – любити Бога та ближнього, вони виконують шляхом молитви та різноманітної праці при церквах і школах (там катехизують). У лікарнях та домах перестарілих сестри св. Йосифа опікуються та доглядають за хворими і літніми людьми. Одним словом, прославляють Бога любов'ю і служінням. Щасти їм Боже і в другому столітті їхньої історії успішно діяти на славу Божу та на користь нашого народу! ***Усім сестрам, новичкам і кандидаткам цього Згромадження з нагоди 100-літнього ювілею бажаємо щедрих Божих ласк на многії і благії літа!***

Редакція "Місіонаря"

На світлині: сестри св. Йосифа Обручника Пречистої Діви Марії у каплиці, с. Цеблів

СТУДІЙНИЙ ДІМ ОТЦІВ ВАСИЛІЯН У БРАЗИЛІЇ

В одному з найкращих районів столиці бразилійського штату Парана, міста Куритиби, розташований гарний трьохповерховий будинок, у вигляді букви «П». При в'їзді на подвір'я з обох боків бачимо гарні пальми та інші властиві для Бразилії дерева. Неподалік - гарний сад. Трохи далі бачимо два футбольні поля: одне з трав'яним газоном для великого футболу, а інше – бетонне для міні-футболу. З протилежної від входу сторони дому є гарний город, де протягом року монахи працюють і збирають урожай. Цей гарний дім називається Studium OSBM, або Семінарія ЧСВВ.

Заглянемо трошки в історію студійного дому.

Незадовго після приїзду перших українських емігрантів до Бразилії приїхали з ними і отці Василіяни. Минали роки, приїжджали нові отці. Серед української молоді в Бразилії багато хлопців вибирали дорогу монашого життя у Василіянському Чині. Спочатку їх відсилали до старого краю (так вони називали Україну) на навчання, пізніше до Риму. Окремі з них навчались у латинських семінаріях.

Час йшов, кількість покликань зростала. Отож, виникла потреба власного студійного дому. Спочатку отці Василіяни мали свої студійні доми в таких містах: Прудентопіль, Іваї, Ірасема. Та ці доми не були пристосовані до навчання. Після пожежі у 1955 році на Ірасемі виникла нагальна потреба у новому домі. Було вирішено переселитись до Куритиби. В 60-их роках василіянські студенти жили в трьох тісних домівках навколо парафіяльної резиденції при вулиці Мартін Афонсо в м. Куритибі. Та й це не вирішувало проблеми. Тому Провінційна Капітула вирішила збудувати студійний дім в Куритибі.

Будовою дому займались отці Христофор Миськів і Маркіян Понцяк. У 1989 році було вирішено студійний осідок перенести до новозбудованого дому. Першим ігуменом був о. Єфрем Кривий, ЧСВВ, теперішній єпископ для українців у Бразилії. Одними з перших учнів студійного дому були теперішній Протоігумен Бразилійської Провінції о. Домінік Стареправо, ЧСВВ і теперішній ігумен дому о. Марко Гевко, ЧСВВ.

В даний час у цьому домі проживають 20 студентів (крім місцевих), сім священиків і 1 брат-помічник. Перебувають тут також два студенти з Аргентини, два з України, а також три студенти з американської Провінції. Директором студій є вже протягом 25 років отець Сотер Сідляр, ЧСВВ.

В студійному домі навчаються не тільки Василіяни, але також студенти з різних латинських Згромаджень.

Студентське життя поділяється на навчання, працю (недалеко від Куритиби мають свою господарку) і відпочинок. Звичайно, не забувають за свої духовні практики, кожного дня мають Божественну Літургію і

частину церковного правила. Переважно до обіду мають лекції, а після обіду лекції з духовної формації, приватне навчання. В суботу і неділю мають пасторальну працю. Богослов'я наші студенти вивчають у семінарії отців Кларетіянів, що є філіалом Римського Латеранського університету.

Василіянські студенти брали участь у ювілейних святкуваннях 100-ліття приїзду отців Василіян, 100-ліття нашої Церкви у Бразилії та 25-ліття єпархії. Минулого року також відзначили срібний ювілей священства отці Сотер Сідляр і Діонізій Ляхович, ЧСВВ, протоархимандрит, які найбільше спричинилися до розвитку і становлення студійного дому в Бразилії.

бр. Йосафат КОВАЛЬ, ЧСВВ

НОВИЙ РЕКТОР ДУХОВНОЇ СЕМІНАРІЇ В РУДНО

Владика Любомир Гузар призначив нового ректора Львівської архиєпархіальної семінарії Святого Духа в Рудно. Ним став отець Богдан Прах.

Це надзвичайно відповідальна посада, адже саме ректор семінарії координує процес навчання тих, які завтра виконуватимуть священичі обов'язки, виховуватимуть паству. Від того, який напрямок у навчанні буде обрано, залежатиме і те, якими будуть майбутні отці та єпархії загалом.

Протягом 1985-87 рр. о. Прах був парохом церкви в Горліці (Польща), в 1994 році захистив докторат «Апостольська Адміністратура Лемківщини 1934-1947 років» у Люблінському католицькому університеті. У 1990-1997 рр. він був парохом в м. Ярославі та деканом Перемишльським. З січня цього року о. Прах координував фінансові та адміністративні питання Львівської Богословської Академії.

Сьогодні у семінарії, відновленій восени 1990 року, навчається понад двісті кандидатів до священства. Термін навчання – шість років. Предмети семінарійного відділу в поєднанні з філософсько-богословською академічною програмою становлять цілісну, відповідно спрямовану підготовку майбутніх душпастирів.

Першим ректором семінарії Святого Духа був бл. п. владика Филимон Курчаба, опісля – Владика Юліан Вороновський, о. Степан Меньок, ЧНІ. Отож, о. Богдан вже четвертий ректор семінарії в Рудно, який виконує свої обов'язки вже з 1 липня 1998 р.

За повідомленням відділу інформації та зовнішніх зв'язків ЛБА (Львів)

Редакція «Місіонаря» новопризначеному о. ректору бажає плідної праці, щедрих Божих ласк на многії і благії літа!

МОЛОДІЖНИЙ ГУРТОК АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ ПРОСЛАВЛЯЄ ГОСПОДА

Крехівський монастир отців Василіян став осередком духовності. Все більше молоді прилучається до духовного життя Церкви, є учасниками релігійних об'єднань – Марійської дружини та Апостольства молитви. *Саме ці молодіжні релігійні об'єднання стали доброю школою виховання для сотень юнаків і дівчат Крехова та Жовківщини, серед яких чимало посвятили своє життя служінню Богу в монастирях чи праці мирян-катехитів.* Так, колишній член Апостольства молитви Іван Кіт вступив у Крехівський монастир, Марія Калітовська стала монахинею у Згромадженні Сестер Мироносиць. Випускниками Івано-Франківського духовного теологічно-катехитичного інституту, тобто катехитками, є Віра Маргуленко та Оксана Чучвара. Люба Сало, Галина Садова, Іванна Яріш є кандидатками новіціяту сестер Василіянок. Студентами Богословської академії у Варшаві є Марія Коваль, Зоряна і Тарас Цапало.

Керує молодіжним Апостольством молитви впродовж кількох років **брат Херувим Лісовський, ЧСВВ.** Він постійно молиться з членами Апостольства молитви в певних намірах, проводить розважання, багато читає цікавих оповідань про життя Святих, чудотворні ікони, вчить релігійних пісень тощо. Ревнителькою гуртка є Леся Приндецька.

– Заняття нашого гуртка Апостольства молитви проходять дуже цікаво, – розповідає Оксана Садова, – ми радо приходимо на заняття не лише раз в місяць, але кожного тижня. Разом з Лесею Вус вивчаємо нові духовні пісні, готуємо концертну програму чи нову виставу. Молодіжне Апостольство молитви з успіхом ставило вистави «Бідна дочка», «Цар і його боржник», «Хресна дорога» та ін.

На світлині: члени молодіжного гуртка Апостольства молитви виступають з концертом духовних пісень в Крехові.

Запам'ятаються молоді цікаві екскурсії, поїздки по відпустових місцях Галичини. Так, члени Апостольства молитви вже побували в Зарваниці, Почаєві, Грушеві, Володимирі-Волинському, Червонограді, Улашківцях, Трускавці. Тепер планується поїздка в мальовниче Закарпаття і тому готують нову концертну програму.

Незабутніми залишаються спогади про зустрічі з молоддю – членами Апостольства молитви, Марійської дружини наших церков у Галичині. Нещодавно в Крехові побувала молодіжна група «Містична троянда» зі Львова. Спільно провели молитовні нічні чування, похід з свічками до джерела, разом співали духовні пісні. Члени молодіжного гуртка Апостольства молитви з успіхом виступили з концертом духовних пісень.

Радістю сповнюються їхні серця, бо спільно прославляють Господа, цікаво проводять своє дозвілля.

ІСУСЕ, ТИ КЛИЧЕШ МЕНЕ...

У с. Березець Городоцького району, що на Львівщині, приділяється значна увага катехизації дітей і молоді. В цьому є велика заслуга о. Лаврентія Івасечка, ЧСВВ. Відрадно відмітити те, що у нашій школі у всіх класах введено вивчення «Основ християнської етики». Катехизацію школярів веде катехит п. Гладій Люба. Нещодавно під її керівництвом було підготовлено групу дітей до Торжественного святого Причастя. Під час Святої Літургії діти в білосніжних платтях і святкових костюмах вперше прийняли до своїх сердець Євхаристійного Христа під видами хліба і вина. Дитячі уста шепотіли: «Ісусе, люблю Тебе», «Прийди до мене, милий Ісусе».

Після св. Причастя діти декламували вірші, співали пісні про Ісуса, висловили слова подяки отцю Лаврентію за світло, яке отримали у св. Причасті, за добру науку.

Надія ГЛАДІЙ,
м. Стрий

На світлині: о. Лаврентій Івасечко, ЧСВВ та катехит п. Люба Гладій з дітьми с. Березець, які приступили до Торжественного святого Причастя.

МІЙ ТЕРНИСТИЙ ШЛЯХ
(СПОГАДИ О. МАР'ЯНА ЧЕРНЕГИ, ЧСВВ)

На сторінках нашого часопису у № 2 і № 3 за 1998 р. ми писали про священиків та єромонахів, яких Святійший Отець Іван Павло II відзначив нагородою «За вірність Церкві і Апостольському престолу». На жаль, окремі з цих лауреатів вірності відійшли у вічність. Про них ми писали вже після їхньої смерті.

На світлині: о. Мар'ян Чернега, ЧСВВ

Дякуючи Богу, що окремі з них в силі та здоров'ї, ще далі успішно працюють на Христовій ниві. Одним із тих невтомних жертвенних єромонахів – лауреатів вірності Церкві і Апостольському престолу є отець Василіянин Мар'ян Чернега. Він ласкаво погодився написати для нашого часопису короткі спогади свого тернистого шляху. Друкуємо ці спогади з продовженням.

На шляху монашества і священства

Побачивши Божий світ у селянській хаті 9 червня 1919 року в с. Володимирці Жидачівського району, як перша дитина в сім'ї, вже змалку мусів звикати до тодішніх умов життя - навчатися в початковій школі, поганяти воли в час оранки на довгих нивах, восени збирати картоплю за копальниками, виконувати різні роботи вдома.

Закінчивши початкову школу на «відмінно» в 1930 році, здав вступні екзамени в Стрийську гімназію. Недалеко від Стрия ясніла гошівська Ясна Гора.

В пам'яті ожили спогади. Пригадую, як там у Гошеві вперше побачив чудотворну ікону, яка відкривалась під звуки органів. Тисячі людей схилили свої коліна. Там же побачив в довгих гарних одягах монахів серед множества люду. Запам'яталась задушевна хвилююча проповідь блаженної пам'яті о. Марка Дирди. Мабуть тоді і відчув у серці поклик іти за Ісусом.

В 1934 році я був прийнятим на новіціят до Василіянського Чину у Крехові під провід чудового педагога-виховника, людини великої святості, магістра о. Павла Теодоровича, ЧСВВ.

На початку серпня 1936 року з усією групою випускників новіціяту направляють нас в Добромильський монастир, де під керівництвом досвідчених учителів закінчуємо повний курс середньої школи, а також теоретичне і практичне навчання риторики.

В половині липня 1939 року з групою, що успішно пройшла цей курс навчання, нас переводять у м. Кристинопіль (Червоноград) на дворічний курс філософії. Ігуменом в той час був славної пам'яті о. Платон Мартинюк, автор книги «Неподільне серце священика», колишній студент Інсбруцького університету, добрий знавець німецької мови. Ось тут, в Кристинополі, виявилась явно Божа рука щодо моєї долі. У вересні 1939 року на Кристинопільський вокзал сипляться німецькі бомби. Здригається наш зал, де були виклади з філософії... Події розвиваються швидко і трагічно: 17 вересня вся Галичина була окупована більшовиками, а наша територія по річковому кордоні Західний Буг – Солокія, згідно договору Рібентроп – Молотов, залишається під окупацією гітлерівців. В цей час були розігнані навчальні групи молоді – у Крехові, Добромилі, Лаврові.

В червні 1941 року німецька окупація поширилась на всю Галичину. Наше керівництво (протоігуменат) переводить наш курс на чотирьорічний термін богословських студій. Професорами стають о. Корнило Войтович, о. Володимир Ковалик, о. Дам'ян Богун, о. Модест Пелех, о. Конон Полішко, о. Загвійський. В зв'язку з наближенням лінії фронту наші студії відбуваються з більшим навантаженням. Тривожні обставини спонукають настоятелів допустити нас до свячень, які відбулися в грудні 1942 року. Згодом продовжували студії теології. Останні іспити з теології проводились в червні 1944 року, після яких ми одержали від Перемишльського владики Кир Йосафата Коциловського право уділяти св. Тайну Покаяння.

Нас швидко, перед самим другим приходом більшовиків, стали направляти у різні монастирі (які ще мали сліди нищення в 1939-1941 рр.). Це розпорядження змусило мене обслуговувати з липня до вересня 1942 року нашу парафію у с. Волсвин на Сокальщині, згодом – опущену церкву у м. Великі Мости. Певний час перебував у Жовківському монастирі, а з січня 1945 р. до 15 лютого 1949 р. – в Крехівському монастирі. Це був день його повної ліквідації. Вона проводилась продумано і поступово. Найдовше «протримався» Гошівський монастир.

З цього дня починається зовсім новий етап мого монашого та священичого життя.

(Далі буде)

о. Мар'ян ЧЕРНЕГА, ЧСВВ

ЗРАЗКОВА ВДОВА

В журналі «Відлуння Марії, Цариці Миру» є цікава стаття про те, як по-християнськи можна пережити смерть молодого чоловіка. Ця стаття може допомогти молодим, навіть і старшим, влаштувати своє життя.

Марія Дубандрі – одна із шістьох, що бачила Богородицю (яка з'являється в Меджугор'ї). Їй 33 роки. Доктор економічних наук, тепер керуюча офісом прочан у Меджугор'ї, розповіла молоді про своє життя і прагне, щоб молодь пізнала те, що Божа благодать зробила в її сімейному житті. Це життя можна назвати піснею чистої любові.

У 1987 році, шість років після появи Богородиці, Марія познайомилась з юнаком і одружилася з ним. Прожила з ним вісім щасливих років. Він помер на війні.

– Я, – каже, – не нарікаю на війну, навпаки я спокійна (бо ми були свідомі, що то є війна, яка то небезпека). На початку війни я народила дівчинку і думала: «Якщо загине мій чоловік, що я робитиму?» Потім народилася друга дівчинка, і я даю собі раду: виховую їх і не нарікаю, й не оплакую любого чоловіка. Тепер відчуваю свого чоловіка більше біля мене, ніж раніше. Це не лише пам'ять про чоловіка, якого я любила. Я відчуваю його присутність, немов ангела. Щоправда, бачу, що моя сім'я неповна, але вона є спільнотою з п'ятьох осіб: ми троє, мій чоловік і Бог. Сьогодні мій чоловік приймає мене такою, якою я є, бо він є вільний від усього. Я відчуваю, що він нас супроводжує крок за кроком і що мені допоможе виховати наших дівчат краще, більш плідно, ніж би він був живий. Мені дуже прикро, що він помер, і терплю через те, що його немає. Однак у глибині душі почуваю себе щасливою, бо я переконана, що він у небі.

Одного разу, оглядаючи фотографію, запитала себе: «Чи я насправді люблю його, чого бажаю йому у вічності, у раю?». Дівчатка знають, що їх батько є в небі. Небо для них не є якась фантазія чи казка. Коли вони народилися, Богородиця вже з'являлася в Меджугор'ї. Вони зростають у цій дійсності. Для них Богородиця є особа, своєрідна дійсність. Вони знають, що їх татусь є з Нею. Вони задоволені, бо він немов живий. Як я його відчуваю, так і вони.

Старша дочка одного разу біля моря бігала з іншою дівчиною. Та каже: «Іду купатися з моїм татом...» Дочка відповіла: «Я також маю тата, у небі він». Почувши це, люди були здивовані.

Це відчуття «спільноти святих» було б неможливе, якщо б за життя ми не були поєднані великою пошаною. Наша любов була щира, вона випливала з глибини серця, з віри, ми були поєднані не тільки тілесно, але й духовно. Два роки ми жили в повній чистоті, у стриманості, і тому сильно в нас зросла чиста духовна любов, і я сприймала свого чоловіка, як дар від Бога. Він так само мене. Ми зрозуміли, що щастя в шлюбі можливе в правдивій любові між подругами, коли вони забувають про себе. Якби ми не мали такого співжиття, не могли б тепер переживати таку духовну єдність.

– Я, – каже Марія, – не почуваю себе вдовою, я не є жінкою без чоловіка. Він є, тільки живе іншим життям, а я ще мушу до нього дійти. Господь так хотів і так допустив. Я глибоко переконана, що це для нашого добра так сталося. Ніхто не знає, що нас чекає в житті: гарні речі чи трудні випадки. Ми маємо бути готові на все, бути відкритими на велику Божу любов, до якої Він нас приготовляє.

На питання: «В чому полягає та взаємна пошана?», я відповіла: «Головне в тому, щоб я поважала його як благодать. Він був для мене великим даром від Бога, якого я не була варта. Він мав свою доброту, свої дарування, але не я його собі вибрала. Він був мені подарований. Тому його і шанувала. Його любов для мене була даром. Коли хотів мені дати любов, я приймала як його дар».

Іноді себе запитувала, як то я могла полюбити цього чоловіка. Це ж дар Божий – любити когось. Коли хтось і визнає цей дар, не буде говорити: моя любов! Любов уся Божа, це Він у нашому серці й треба сприймати людську любов як діло Боже. Любов бо влита Духом Святим у наші серця.

Шлюбна чистота - це не легка справа. *Коли йдеться про любов, насамперед треба бути готовим прийняти дітей.*

Це мій основний погляд на шлюбне життя.

Не варто бути невільником страху – мати чи не мати дітей. Коли хтось застосовує протизапліднюючі засоби, тіло стає об'єктом пожадання і тут не має більше справжньої любові.

– *Чи знов хочеш одружитися? – запитали Марію.*

– Ні! Бо мій чоловік живе. Хоч знаю, що Церква це дозволяє. Не осуджую повторні шлюби, але одружуватися можна тільки один раз, бо злука триває! Як я вже говорила, мій чоловік живе і я вірю у це.

о. Тарас ОЛІЙНИК, ЧСВВ

ТРИ ГОСПОДНІ ІСКРИ

(ЛЕГЕНДА)

Ісус Христос воскрес і в великій славі вступав у рай Господній. Та на порозі неба згадав у своїй доброті про тих грішних людей, що їм зробив стільки добра, хоч від них зазнав багато мук. Змилувався Ісус над людьми, бо його серце було повне доброти і прощення.

З великого сяйва, що його оточувало, добув три іскри, ясні, мов зорі, і промовив:

– *Злиньте на землю, світіть людям, і хай кожна з вас учинить велике діло; хай люди, бачачи ваші вчинки, в покорі прославляють велич і силу Господа!*

І три зірки злинули на землю, щоб сповнити наказ Творця й Подателя всякого добра.

* * *

Перша зірка впала на широкий степ, зв'ялений спекою. Розглянулась довкруги і гнівно-гордо промовила:

– Я сильна, я могутня – тож покараю тих невдячних людей, що зрадили свого Господа й віддали його на муки. Нехай тепер благають милосердя в Того, над ким самі змилуватись не хотіли!..

Запалила зірка сухий степ, і страшна пожежа охопила великі простори землі. Заквилили сердешні сарни, зайці й інші звірята, що мали притулок у степовій траві. З розпачливим криком падали на землю мертві птахи. Від степу загорівся густий ліс. Скрізь розлягалися зойки лісових звірів і птиць. Пожежа дійшла до людських осель, увесь край наповнився плачем жінок і дітей. Люди припадали лицем до землі і благали Господа, щоб змилосердився над ними, над їхнім доробком.

Та горда іскра не перестала лютувати, доки не зруйнувала всього живого.

– Тепер я помстилася за тебе, Господи! – сказала іскра.

* * *

Друга іскра полинула понад містами й селами. Летіла від хати до хати і підглядала, що там діється.

У великому місті, в бідній кімнатці на піддашші, вона побачила хлопця. Він сидів замислений над листками паперу, писав, перекреслював і знову писав, урешті відклав перо й журливо зітхнув:

– Милий Боже, чому я не можу написати поеми, про яку мрію? Не складаються слова, думки розбігаються... Коли б я мав хоч трохи надхнення, то написав би поему: люди захоплювались би нею і прославляли Бога, що подарував людині талант написати такий чудовий твір.

Божа іскра закружляла над головою юнака.

«Дай йому надхнення, хай творить те, про що мріє. Це буде велике діло!» – думала.

І впала іскра в душу поета. Він почув раптом у собі дивну творчу силу, думки прояснилися, слова самі стали тиснутись під перо, і юнак писав... писав... Працював цілу ніч і не зчувся, як закінчив поему. То був твір, найкращий у світі. Коли його видрукувано, люди наввипередки купували книжку, чудувалися з великого таланту й говорили:

– Великий Господь, що дозволив людині написати таку прегарну поему про Божу правду!

* * *

Третя іскра понеслася понад убогими селами, полями, дібровами і надвечір зупинилася над самотньою хатою серед лісової гущавини. Тут жив похмурий розбійник, що ненавидів цілий світ. Люди з тривогою обходили цей ліс, бо знали, що розбійник грабує і вбиває, не дарує життя нікому. Людське життя не мало в нього ніякої вартості, він бажав мати якнайбільше золота.

На той час розбійник сидів у хатині й обдумував свої майбутні злочини.

Раптом хтось постукав у двері, і на порозі хати з'явився хлопчик у дорогій одежі, з блискучим самоцвітом на грудях. Очі розбійника блиснули з жадобою.

– Чого тобі? - запитав грізно.

– Дядечку, дозвольте мені у вас переночувати! – попрохав несміливо хлопець. – Я заблудив у лісі. Не проганяйте мене!

– Чого ж ти волочишся по ночах? – забурчав розбійник.

– Моя матінка пішла до неба... - відповів хлопчина крізь сльози. – Мені так сумно без неї!.. Люди мені казали, що як буду йти простою дорогою, то знайду свою маму. Покрадьки вийшов я з дому і пустився йти просто... просто... аж зайшов у цей ліс і...

Не витримав хлопчина, розплакався, але його плач не зворушив розбійника, він думав тільки про самоцвіт і про одежу хлопчини.

– Лягай тут і спи! – показав розбійник рукою на лежанку у кутку хати.

Хлопчина ліг, скулився і задрімав.

Тоді розбійник обережно встав з лави і почав підкрадатися до лежанки. В його руках блищав гострий ніж... Розбійник уп'явся очима в дорогий самоцвіт, що блищав на всю хату.

Раптом хлопець прокинувся, подивився, мовби щось пригадав собі, і став навколішки.

– Я забув помолитися!.. Покійна матуся навчала зі мною, щоб я ніколи не забував молитись, і завжди проказувала мені «Отче наш». Тепер моя мама в небі, то може, ви, дядечку, помолитесь зі мною?..

Розбійник здригнувся, зніяковів і не знав, що робити. Та в просьбі хлопчини була така сила, що годі було їй опертися.

І тоді Божа іскра впала в серце розбійника. Хоч він сам віддавна не молився, тепер став навколішки поруч із хлопцем і твердим голосом став проказувати йому молитву. Що довше він молився, то м'якіший ставав його голос. І от на серці зробилося йому легко, на обличчі вималювалася лагідність, а з очей витекли дві сльози – перші сльози в житті закам'янілого грішника.

Згодом розійшлася поміж людьми вістка, що той лютий розбійник розкаявся, покинув свою хату в лісі й переселився до монастиря. Там проживав послушником до кінця свого життя, стараючись постом, молитвою і добрими ділами відпокутувати свої давні тяжкі гріхи.

Три зірки полинули в небо, щоб розказати Ісусові про свої діла.

Ісус вислухав усіх трьох і тоді гнівно відізвався до першої:

– Ти не достойна бути зі мною! Я творив милосердя, а ти сіяла помсту. На тобі тяжать кров і сльози. Іди геть від мене!

Потім промовив до другої зірки:

– Ти надхнула людину талантом і допомогла їй пізнати та оспівати красу й могутність Господню. Людина описала любов і правду. Ти гідна бути зі мною в небі.

І Христос заквітчав зіркою осяйний круг довкола своєї святої голови.

А коли глянув на третю зірку, то в його очах заясніла незмірна любов. Узяв зірку в свої ніжні долоні, пригорнув до серця і сказав:

– Тільки ти зрозуміла мене! Ти вміла доглянути людську нужду й занепад і кинула промінь милосердя в темну душу людини. Ти гідна ясніти в моєму серці.

І Божа іскра спочила в серці Ісуса.

(З книги "Джерело Марії: легенди", Львів "Просвіта," 1993)

ВІДІЙШОВ ДО ВІЧНОСТІ БРАТ КОНСТАНТИН

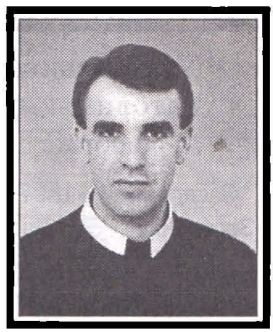

1 липня 1998 року в лікарні в столиці Хорватії – м. Загребі упокоївся в Бозі на 31 році життя та шостому році монашого служіння брат Константин Гнідець, ЧСВВ.

Брат Константин (Михайло) Гнідець народився 2 вересня 1967 року у с. Гійче Жовківського району Львівської обл. Хрещений і миропомазаний в цьому ж селі 1967 року.

Константин походив з багатодітної сім'ї, в якій, крім нього, було ще п'ять сестер і два брати. Одна з сестер є монахинею в Згромадженні сестер Служебниць.

На новіціят у Крехові вступив він 21 вересня 1993 року. Магістром тоді був о.Теодозій Янків, пізніше – о.Йосафат Воротняк. Тут виконував обов'язки ангела, віце-ревнителя, а потім ревнителя. Свої перші тимчасові обіти склав 21 вересня 1994 року у с.Борове Сокальського р-ну Львівської обл.

Відразу після новіціяту Константин розпочав студії у філософсько-теологічному Інституті Товариства Ісусового в м. Загребі (Хорватія). Коли був на третьому році студій, у листопаді 1996 року лікарі виявили у нього рак кісткового мозку третього ступеня. На початку березня 1998 року йому зробили трансплантацію. Донором була його рідна сестра Іванка. На жаль, після операції захворів на запалення легенів, що ускладнило загальний стан здоров'я.

* * *

Мужньо, просто героїчно зносив болі бр. Константин. Довга недуга не відібрала в нього глибокого миру та лагідності. Свідомий близької смерті, прийняв св. Тайну Оливопомазання. Щоденно відвідували його в лікарні отці Товариства Ісусового (єзуїти), очолені отцем ректором Валентином Позаїчем. Так само приходили до нього о.Віталій Лотоцький та брати ЧСВВ, які вчаться в Загребі, сестри Василіянки та ін. Всі були вражені побожністю і миром, з яким зносив він тяжку недугу. У половині травня його провідала сестра Іванка і о.Йосафат Воротняк, ЧСВВ, в присутності якого в лікарні 18.05.98. р. він склав професію вічних обітів. Незважаючи на зусилля лікарів та медперсоналу, він помер 1 липня. Його тіло, згідно з заповітом, перевезли до України та поховали на монашому цвинтарі у Крехові 6 липня. Похоронні відправи відслужив о.Протоігумен Теодозій Янків, ЧСВВ у співслужінні багатьох отців (у тому числі о.д-р а. Валентина Позаїча з Хорватії). Численна василіянська братія, рідня і вірні йшли з монашого цвинтаря у Крехові не зі смутком, а з радістю у серці, бо Константин помер в опінії святості.

Вічна йому пам'ять!

МІСІОНАР
ПРЕСВЯТОГО ІСУСОВОГО СЕРЦЯ

Український католицький часопис

Заснований у 1897 році
Засновники - Отці Василіяни

Реєстраційне свідоцтво ЛВ-№122

Головний редактор
о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ

Редакційна колегія:
о. Дам'ян Богун, ЧСВВ,
о. Іван Новак, ЧСВВ,
о. Василь Зінько, ЧСВВ
о. Віталій Дуткевич, ЧСВВ

Літературний редактор Ольга Крак
Літературне редагування та коректура Ігоря Скленара
Комп'ютерна верстка Андрія Ващишина

Адреса редакції:
м. Львів, 290019,
вул. Б. Хмельницького, 36,
Святоонуфріївський монастир ОО. Василіян
тел. 72-95-69

Підписано до друку 27.07.98 р. Формат 70x100 1/16. Друк офсетний. Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид. арк. 5,0.
Зам. 31

Ціна договірна

Віддруковано з готових діапозитивів у Жовківській друкарні видавництва Отців Василіян «Місіонер».
292310, Львівська обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

© Журнал "Місіонар", 1998.

ЗМІСТ

Слово редактора 1
Намір Апостольства молитви на серпень 2
Намір Апостольства молитви на вересень 4
Намір Апостольства молитви на жовтень 5
К'яра Любіх
«Слово життя» 6
Ольга Крак
У служінні Богу – високе покликання 8
Серцю Христовому честь складає весь наш край 12
Михайло Швед
Стародавній Лаврівський монастир оживає 13
Ігор Скленар
Дві важливі події в один день 14
Сестри Служебниці виховують молодь 16
Щира подяка 17
Праця сестер Василіянок в Мукачеві 18
100 років служіння Богові і українському народові 19
бр. Йосафат Коваль, ЧСВВ
Студійний дім отців Василіян в Бразилії 20
Новий ректор духовної семінарії в Рудно 21
Молодіжний гурток Апостольства молитви прославляє Господа 22
Надія Гладій
Ісус кличе мене 23
Тернистий шлях отця Мар'яна Чернеги, ЧСВВ 24
о. Тарас Олійник, ЧСВВ
Зразкова вдова 26
Три Господні іскри (легенда) 28
Відійшов до вічності брат Константин 31

На обкладинці: **Преображення Господнє.** Ікона в каплиці Отців Василіян (Куля, Югославія). Робота Володимира Свідерського. Художнє оформлення Богдана Салія.

● Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.
● Редакція зберігає за собою право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.

КРОСВОРД «УКРАЇНА»

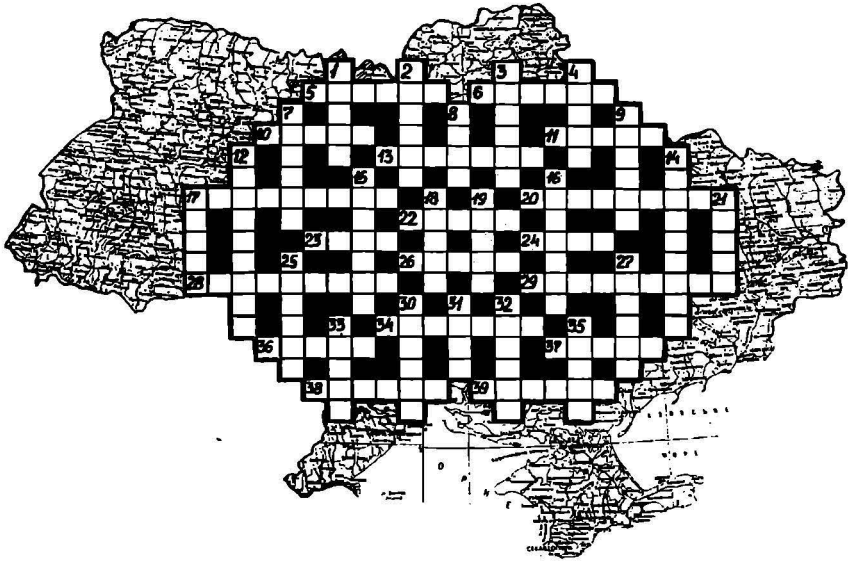

По горизонталі: 5. Село на Самбірщині, відоме чудесною появою Пречистої Діви Марії і яке часто відвідували прочани навіть у підпіллі. 6. Автор книжки «По василіянських монастирях». 10. «Стояла я і слухала весну. ... мені багато говорила» (Л. Українка). 11. «... вишневий коло хати, хрущі над вишнями гудуть» (Т. Шевченко). 13. Сторона горизонту. 17. Місто Одеської області. 20. Одне із чудотворних місць на Тернопільщині. 22. Роман О. Гончара. 23. Визначний письменник, лікар УПА, автор поетичної книги «Вірую». 24. Корисна копалина. 26. Райцентр Львівщини. 28. Найвищий гірський масив Карпат Українських. 29. Місто Старосамбірського району Львівщини, в якому знаходиться василіянський монастир св. Онуфрія. 34. Мінеральна вода з Карпат. 36. Старовинний український верхній одяг з рукавами. 37. Диригент заслуженої капели України «Трембіта». 38. Місцевість, де поховано князя Лева і яке славиться ще одним монастирем. 39. Відомий гурт (виконує пісні «Гілка калини», «Все це дари Божі»).

По вертикалі: 1. Річка у Львівській області. 2. Морський порт Дніпровського лиману. 3. Кущ, плоди якого використовують у медицині, ягоди, багаті вітаміном С. 4. Затоплене морем розширене гирло річки. 7. Дерево, яким прикрашають церкви, будівлі на свято Зіслання Святого Духа. 8. Роман П. Куліша «Чорна ...». 9. Назва збірки поетичних творів Т. Шевченка. 12. Місцевість, віддалена від центра. 14. Село поблизу Львова. 15. Вивезення товарів із країни для реалізації їх на зовнішньому ринку. 16. Український письменник, батько І. Вільде, автор оповідання «Шкільні обов'язки» (1911р.) 17. Місто на Тернопільщині на р. Стрипа, де знаходиться славний монастир і василіянський ліцей. 18. Головний персонаж фільму «Коліївщина» І. Кавалерідзе. 19. Один із засновників Києва. 21. Риба родини коропових. 25. Місто Львівської області, де знаходиться друкарня видавництва отців Василіян «Місіонер». 27. Курорт на Львівщині. 30. Місто, з якого походять Лесь Курбас, Андрій Чайковський. 31. Український поет-дисидент 60-70 років. 32. Місто на Рівненщині, де І. Федоров видав свою славну «Біблію». 33. Систематизований збірник географічних карт. 35. Назва села, яке змальоване в історичній повісті І. Франка «Захар Беркут».

Підготувала Леся ШТИКАЛО,
м. Львів

Відповіді на ребус «Святі липня», опублікований у №7 за 1998 р.
А. Тарзос. Б. Андрій. В. Нестор. Г. Ананій. Д. Прокіп. Е. Василь.
1. Ольга. 2. Петро. 3. Павло. 4. Володимир.

Синод єпископів УГКЦ 20 вересня 1997 року у Крехові затвердив офіційні тексти молитов "Отче наш" і Богородице Діво". Закликаємо наших дорогих читачів навчитися відмовляти ці молитви згідно з приписаним текстом і допомогти іншим також це зробити. Це необхідно для того, щоб усюди і завжди українці однаково молилися, хоча у молитовниках можливі розбіжності. В усій нашій Церкві в Україні і за кордоном текст цих двох молитов є таким:

"Отче наш, що єси на небесах, нехай святиться ім'я Твоє, нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі. Хліб наш насущний дай нам сьогодні, і прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим; і не введи нас у спокусу, але визволи нас від лукавого".

"Богородице Діво, радуйся, благодатна Маріє, Господь з Тобою. Благословенна Ти між жінками і благословенний плід лона Твого, бо Ти породила Христа Спаса, Ізбавителя душ наших".